

Raadsvoorstel

Onderwerp	:	Financiën handhavingsdossier
Zaaknummer	:	1277487
Datum raadsvergadering	:	27 oktober 2026
Portefeuillehouder	:	Burgemeester Theo Segers
Publicatieniveau	:	Openbaar
Behandelend ambtenaar	:	Nellieke Oudijn

Gevraagd Besluit

De gemeenteraad van Molenlanden besluit:

1. Een budget beschikbaar te stellen van € 25.000 voor 2026 en € 50.000 voor 2027 voor het uitvoeren van onderzoeken.
2. Een budget beschikbaar te stellen van € 268.000 voor 2026 en € 442.000 voor 2027 voor het inhuren van medewerkers.
3. Een budget beschikbaar te stellen van € 270.000 voor 2026 en € 180.000 voor 2027 voor het inschakelen van een advocatenkantoor voor advisering en procesvertegenwoordiging.
4. Een budget beschikbaar te stellen van € 20.000 voor 2026 en € 20.000 voor 2027 voor de kosten van procesveroordelingen, zoals de vergoeding van griffierechten, en verbeurde dwangsommen.
5. De kosten van € 583.000 voor 2026 en de kosten van € 692.000 voor 2027 ten laste van de Algemene Reserve te brengen.

Inleiding

Het is de gemeenteraad bekend dat een specifieke handhavingssituatie veel tijd en aandacht vraagt van de ambtelijke organisatie. Daarover ontvangt de gemeenteraad ook veel brieven van de betreffende inwoner. In het vervolg van dit voorstel wordt gesproken van 'een dossier', maar in feite zijn er heel veel onderliggende zaakdossiers en is er niet sprake van één groot dossier. Voor de leesbaarheid wordt wel gesproken van 'een dossier', als aanduiding van het geheel. Dit dossier wordt een 'handhavingsdossier' genoemd, omdat handhaving – en de verzoeken daartoe – de basis vormt van het dossier. Tegelijkertijd drukt het dossier ook op de capaciteit van het juridische team rondom de Wet Open Overheid (WOO) en het secretariaat van de bezwaarschriftencommissie en andere teams, zoals medewerkers van de griffie en in mindere mate de afdeling Verkeer.

Eerder zijn middelen beschikbaar gesteld, waarmee resultaten geboekt zijn, onder andere op het verwerken van achterstanden. De komende periode zal in het teken staan van het bijhouden van de werkvoorraad en het toekomstbestendig maken van de organisatie. Om de regie op dit uiterst complexe dossier te houden, zijn extra middelen nodig. Hierin heeft de raad een controlerende en kaderstellende rol. Onder het kopje 'Argumenten' wordt daarop verder

ingegaan. Daarnaast is het belangrijk om toekomstgericht met dit dossier bezig te zijn en de organisatie zo in te richten dat de werklust en de beschikbare capaciteit met elkaar in balans zijn. Dat vergt nu méér inzet, om op termijn af te kunnen schalen.

Ter illustratie de volgende cijfers die de werklust verduidelijken:

- In 2026 zijn 39 handhavingsverzoeken ingediend en (tot nu toe) 25 WOO-verzoeken;
- In 2026 zijn 64 bezwaren ingediend tegen handhavingsbesluiten en 11 bezwaren tegen WOO-besluiten;
- In 2026 zijn meer dan 19 beroepsprocedures gestart bij de Rechtbank;
- Niet alleen procedureel, maar ook per e-mail wordt veel verstuurd. In de eerste acht maanden was al sprake van meer dan 400 door de inwoner verstuurd e-mails.
- Sinds 2019 zijn al meer dan 800 zaken aanhangig gemaakt, zowel verzoeken als klachten, bezwaren, beroepen, etc.
- Op dit moment werkt ongeveer 3,5 fte aan ingehuurd medewerkers aan alle verschillende zaken. Daarnaast werkt uit de vaste formatie ongeveer 3 fte aan de verschillende zaken.

Uit het bovenstaande volgt dat sprake is van een zeer complexe (handhavings)situatie. Meerdere constructieve oplossingsroutes die bewandeld zijn door het college en de betreffende inwoner hebben niet tot resultaten geleid.

Eerdere besluiten

Eerder zijn met betrekking tot de kostenposten besluiten door de raad genomen in de P&C-cyclus. De destijds beschikbaar gestelde budgetten zagen op de tweede helft van 2025 en de eerste helft van 2026. Het voorliggende raadsvoorstel ziet op de tweede helft van 2026 en heel het jaar 2027.

Beoogd effect

Door in te stemmen met dit raadsvoorstel worden middelen ter beschikking gesteld om op de korte en de lange termijn te werken aan een complex handhavingsdossier. Daardoor wordt bevorderd dat de organisatie grip houdt op het dossier en daarover de regie behoudt. Daarmee wordt voorkomen dat opnieuw grote achterstanden ontstaan en dat het dossier niet toekomstbestendig aangepakt wordt.

Argumenten

1.1. *De onderzoeken zijn nodig voor goede besluitvorming*

Zoals hierboven aangegeven, vormen handhavingszaken de basis van de complexiteit van het dossier. Om goede besluiten te nemen op handhavingsverzoeken moeten onderzoeken uitgevoerd worden om te controleren of sprake is van overtredingen van wet- en regelgeving om vervolgens op basis daarvan handhavend op te treden of handhavingsverzoeken af te wijzen. De onderwerpen waarop controles uitgevoerd moeten worden, zijn divers. De ene keer gaat het om feitelijke constatering, een andere keer om langdurige metingen. In de afgelopen maanden is onderzoeksbureau Peutz ingeschakeld om achterstanden weg te werken. Voor de normalisering van de controles wordt teruggevallen op de eigen interne toezichthouders en op de toezichthouders van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (OZHZ). In een incidenteel geval zal contact worden gezocht met een extern bureau voor specifieke expertise, bijvoorbeeld een landmeter.

Gelet op de controles die de OZHZ moet uitvoeren, met wat ruimte voor incidenteel in te schakelen expertise, wordt de inschatting gemaakt dat de kosten €50.000 bedragen.

Zonder onderzoeken, missen de besluiten op handhavingsverzoeken in de meeste gevallen een draagkrachtige motivering. Dat betekent dat bezwaar- en beroepsprocedures zonder onderzoeken succesvol gevoerd zouden kunnen worden. Voor goede besluitvorming, die standhoudt in bezwaar- en beroepsprocedures, zijn goede onderzoeken en controles nodig.

2.1. De inhuur van medewerkers is nodig voor het behandelen van de werkvoorraad

De inhuur wordt op twee verschillende manieren ingezet. Ten eerste worden medewerkers ingehuurd om dit dossier toekomstbestendig te maken. Zo wordt gewerkt aan een langetermijnoplossing. Dit ligt o.a. bij een projectleider. Ten tweede worden medewerkers ingehuurd om de vele verzoeken zo tijdig mogelijk te behandelen. Dat is dus meer kortetermijnwerk en gericht op de uitvoering. De werkvoorraad bij de verschillende subteams hangt nauw met elkaar samen. Zo worden na handhavingsverzoeken en WOO-verzoeken standaard bezwaren ingediend, wat betekent dat als meer verzoeken worden afgehandeld, ook meer bezwaren worden ingediend. Dat drukt dus niet alleen op de capaciteit bij de inhoudelijke behandeling, maar ook bij het secretariaat van de commissie bezwaarschriften. In de tweede helft van 2026 wordt ingezet op het normaliseren van de werkvoorraad, wat betekent dat in 2027 naar verwachting minder capaciteit nodig is.

Dat de inzet van externe medewerkers vruchten afwerpt, is in de afgelopen maanden gebleken. Toen is ingezet op het wegwerken van de achterstanden die waren ontstaan. Die achterstanden zijn eerst in beeld gebracht, waarna de achterstand door middel van een planning is aangepakt. De primaire besluiten en besluiten op bezwaar zijn volgens planning genomen, waarna de werkvoorraad geslonken is tot de binnenkomende verzoeken.

Dit voorstel ziet deels mede op herstel van de situatie in de eerste helft van 2026, namelijk waar het gaat om de inzet van een secretaris binnen het secretariaat van de commissie bezwaarschriften. De bezwaarfase volgt immers op de primaire besluitvorming, zodat het nemen van de besluiten volgens planning betekende dat daarna extra inzet in de bezwaarfase nodig was.

Wordt geen geld beschikbaar gesteld voor de inhuur van extra medewerkers, dan betekent dat de werkvoorraad op de schouders van de vaste medewerkers terechtkomt. Dat zorgt er vervolgens voor dat deze medewerkers niet toekomen aan het werk dat voor andere inwoners gedaan moet worden.

Bij de voorbereiding van dit voorstel is goed gekeken naar de mogelijkheden om andere middelen aan te wenden. Zo is voor de inzet van een extra WOO-coördinator gebruik gemaakt van al beschikbaar budget. Op die manier wordt geld zo effectief en efficiënt mogelijk besteed.

3.1. Het inschakelen van een advocatenkantoor is nodig voor de externe advisering

In dit dossier is goede externe advisering van groot belang. De externe advocaten hebben kantoorbreed meer diverse expertise in huis dan de Molenlandse organisatie heeft. De mogelijkheid om te sparren met een externe adviseur – het advocatenteam – helpt de

medewerkers gedegen besluiten te nemen. Het advocatenkantoor is op afroep beschikbaar bij zowel te nemen besluiten als bij vraagstukken die voorliggen buiten lopende procedures.

3.2. Het inschakelen van een advocatenkantoor is nodig voor procesvertegenwoordiging

Gelet op de vele beroepsprocedures die worden ingediend bij de Rechtbank, is vorig jaar de lijn uitgezet om alle beroepsprocedures uit te laten voeren door een advocatenkantoor. Op dit moment liggen 44 beroepsprocedures bij de Rechtbank en 11 hogerberoepsprocedures bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State – en dus bij het advocatenkantoor. De advocaten die aan de zaak werken, schrijven niet alleen het verweerschrift en zijn niet alleen tijdens de zitting aanwezig, maar verwerken ook alle post van de Rechtbank die in het kader van de beroepsprocedures wordt verstuurd. Dit is een lastenverlichting voor de postverwerking van de organisatie en de administratief projectmedewerker.

Dat alle beroepsprocedures bij het advocatenkantoor liggen, betekent dat in de organisatie minder tijd besteed hoeft te worden aan beroepsprocedures. Dit helpt de medewerker praktisch, doordat de werkvoorraad lager is, maar ook mentaal, doordat de druk van de beroepsprocedure niet gedragen hoeft te worden.

4.1. De kosten voor procesveroordelingen en dwangsommen zijn het resultaat van de vele verzoeken en procedures

Hoewel de medewerkers alles op alles zetten om besluiten tijdig en juist te nemen, is dat gelet op de hoeveelheid verzoeken en de druk die daarop ligt niet volledig te garanderen. Daarom moet ook in de komende periode rekening gehouden worden met termijnoverschrijdingen en proceskostenveroordelingen. Het is de verwachting dat in ieder geval de termijnoverschrijdingen en de daarbij behorende dwangsommen steeds minder worden. Wat betreft de proceskostenveroordelingen kan het langer duren voordat de inzet van het projectteam effect gaat sorteren. Dat heeft te maken met de lange doorlooptijden bij de Rechtbank, waarbij nu nog oude zaken, van vóór de gestructureerde, planmatige aanpak van dit dossier, behandeld worden.

Tegelijkertijd zien we wel dat het wegwerken van de achterstanden en het bijhouden van een overzicht van alle inkomende stukken positief effect sorteert. De verbeurde dwangsommen wegens niet-tijdig beslissen zijn een stuk lager dan in 2025 het geval was. Een afname van proceskostenvergoedingen zien we nog niet. Dat heeft mede te maken met de lange doorlooptijden bij de Rechtbank, waardoor nu nog geprocedeerd wordt over oude(re) zaken. Zodoende zien we de positieve invloed van de huidige aanpak van de zaken pas over langere tijd terug. De doorlooptijden kunnen gerust oplopen naar 2 of 2,5 jaar.

5.1. De kosten worden gedekt uit de Algemene Reserve

Voor de jaren 2026 en 2027 wordt een onvoldoende dan wel negatief (begrotings)saldo verwacht. Gelet hierop worden de kosten die voortvloeien uit dit handavingsdossier gedekt uit de Algemene Reserve.

Kanttekeningen

5.1. Als de budgetten voor 2026 niet geregeld worden, lopen de achterstanden weer snel op. We moeten dan immers afscheid nemen van ingehuurd medewerkers van wie de opdrachten binnenkort aflopen. De volledige werkvoorraad komt in dat geval weer te liggen bij de vaste

medewerkers, die zich óf volledig moeten gaan bezighouden met dit complexe dossier – waardoor de zaken van andere inwoners niet meer behandeld worden – of in dit complexe dossier lopen de achterstanden weer snel op.

5.2. Als de budgetten voor 2027 niet geregeld worden, verliezen we de grip op het dossier die we inmiddels terug hebben.

Door het administratieve overzicht, de behandeling van (hoger)beroepsprocedures door een advocatenkantoor en vele inzet van medewerkers hebben we onze grip op dit dossier teruggekregen. Dat betekent dat we niet meer ‘achter de feiten aanlopen’, maar actief kunnen handelen op wat binnenkomt en vooruit kunnen kijken. Als de budgetten voor het komende jaar niet geregeld zijn, lopen – mede in aanmerking genomen kanttekening 5.1. – de achterstanden snel op en verliezen we de regie die op dit moment terug aan het pakken zijn.

5.3. Het blijft mogelijk dat we de doelstellingen niet halen met de beschikbaar gestelde middelen

De belangrijkste doelstelling is om dit complexe dossier zo veel mogelijk te normaliseren. Dat betekent dat we de werkvoorraad die er ligt dusdanig inperken en/of de capaciteit op de werkvloer zodanig uitbreiden dat dit dossier door vaste medewerkers behandeld kan worden, zodat er geen verschil meer bestaat tussen deze of een andere inwoner. Dat doen we o.a. door verzoeken volgens de geldende regels – zowel formeel als materieel – af te handelen. Door de situatie tot normale proporties terug te brengen, wordt de situatie – en onze organisatie op dit dossier – toekomstbestendig. De in dit voorstel gevraagde middelen zijn nodig om deze doelstelling te behalen. Het is mogelijk dat de doelen niet behaald worden met de beschikbaar gestelde middelen. Dat is mede vanwege de onvoorspelbaarheid en complexiteit van dit dossier. Het is heel waarschijnlijk om te stellen dat deze situatie in 2028 nog niet (volledig) is opgelost. Door de projectmatige aanpak van dit dossier kan daar wel sneller op gehandeld worden dan eerder het geval was. Uiteraard zal de raad op de hoogte gesteld worden van belangrijke ontwikkelingen in dit dossier.

Extra uitleg bij de kosten

Voor 2026 is destijds een bedrag gevraagd à €340.000 voor de eerste helft van 2026. Dit bedrag is niet tussentijds verhoogd en dat wordt dus door middel van dit raadsvoorstel bijgewerkt. Het totaalbedrag van de (verwachte dan wel al gerealiseerde) kosten voor 2026 bedraagt daarmee €923.000. Voor 2027 is rekening gehouden met de verwachting dat de intensiteit van de werkzaamheden zal afnemen. Om die reden zijn de geraamde kosten voor 2027 vooralsnog lager dan het volledige jaar 2026.

2^e half jaar 2026

Onderzoekskosten	€ 25.000
Personele kosten	€ 268.000
Advieskosten	€ 270.000
Procesveroordelingskosten	<u>€ 20.000</u>
Totaal	€ 583.000

Jaar 2027

Onderzoekskosten	€ 50.000
Personele kosten	€ 442.000

Advieskosten	€ 180.000
Procesveroordelingskosten	<u>€ 20.000</u>
Totaal	€ 692.000

De kosten komen ten laste van de Algemene Reserve.

Communicatie

Zoals aangegeven, wordt de raad op de hoogte gesteld van ontwikkelingen die invloed hebben op de financiële middelen en andere belangrijke ontwikkelingen in dit dossier.

Vervolgstappen

Wordt met het voorstel ingestemd, dan gaat de organisatie verder met de stappen die al zijn ingezet. Wordt op een andere manier besloten op dit voorstel, dan wordt onderzocht wat de gevolgen daarvan zijn, mede in aanmerking genomen de kanttekeningen die geschetst zijn bij dit voorstel.

Bijlagen:

n.v.t.

Raadsbesluit

Onderwerp : Financiën handhavingsdossier
Zaaknummer : 1277487
Portefeuillehouder : Theo Segers

De raad van de gemeente Molenlanden:

Gelet op het bijbehorende raadsvoorstel;

Besluit:

De gemeenteraad van Molenlanden besluit:

1. Een budget beschikbaar te stellen van € 25.000 voor 2026 en € 50.000 voor 2027 voor het uitvoeren van onderzoeken.
2. Een budget beschikbaar te stellen van € 268.000 voor 2026 en € 442.000 voor 2027 voor het inhuren van medewerkers.
3. Een budget beschikbaar te stellen van € 270.000 voor 2026 en € 180.000 voor 2027 voor het inschakelen van een advocatenkantoor voor advisering en procesvertegenwoordiging.
4. Een budget beschikbaar te stellen van € 20.000 voor 2026 en € 20.000 voor 2027 voor de kosten van procesveroordelingen, zoals de vergoeding van griffierechten, en verbeurde dwangsommen.
5. De kosten van € 583.000 voor 2026 en de kosten van € 692.000 voor 2027 ten laste van de Algemene Reserve te brengen.

Aldus besloten tijdens de openbare raadsvergadering van de gemeente Molenlanden, gehouden op 27 oktober 2026.

de griffier,

de voorzitter,

Arno Vermeulen

Theo Segers

